

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2021-03-04

Ärendenummer:
NV-09217-20

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Energimarknadsinspektionens rapport Kapacitetsutmaningen i elnäten samt promemorian Ökade incitament för kostnadseffektiva lösningar i elnätsverksamhet (I2020/03164)

Sammanfattning

Naturvårdsverket tillstyrker Energimarknadsinspektionens förslag och rekommendationer i fyra delar. Naturvårdsverket instämmer i att ledig kapacitet ska beräknas utifrån nätets fysiska belastning med och utan den nya anslutningen. Vidare tillstyrks förslaget att kapacitetsbrist som kan åtgärdas med andra samhällsekonomiskt motiverade åtgärder än utbyggnad av nätet inte får åberopas som särskilda skäl. Likaså tillstyrks att regeringen bör ge Svenska kraftnät ett uppdrag att utvärdera och utveckla arbetet med nätplanering, driftplanering och den dagliga driften. Naturvårdsverket instämmer också i att ett effektiviseringskrav som tillämpas på de totala kostnaderna bör införas för att uppnå kostnadseffektivitet på sikt. Övriga remitterade förslag lämnar Naturvårdsverkets utan bedömningar.

Naturvårdsverket har därutöver ett antal synpunkter på konsekvensbedömningarna i Energimarknadsinspektionens rapport och promemoria.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Inledning

Naturvårdsverket tillstyrker Energimarknadsinspektionens förslag och rekommendationer i fyra delar. Naturvårdsverket menar att en lösning på kapacitetsutmaningen är central för att möjliggöra klimatomställningen och att Energimarknadsinspektionens arbete är viktigt i detta hänseende. Nedan följer ställningstagande och kommentarer per förslag som återfinns i respektive dokument.

Förslag i rapport Ei R2020:06

Naturvårdsverket utgår i yttrandet från de förslag som framförs i rapporten utifrån Tabell 1 Handlingsplan (se kolumnen benämnd "Förslag"). Vad gäller förslag som beskrivs i rapportens handlingsplan men framförs i andra skrivelser hänvisar Naturvårdsverket till respektive remissprocess.

Förbättrade anslutningsprocesser

Naturvårdsverket tillstyrker rekommendationen om att ledig kapacitet ska beräknas utifrån nätets fysiska belastning med och utan den nya anslutningen, inklusive sammanlagringseffekter. Rekommendationen bedöms bidra till ett mer effektivt nyttjande av elnätet.

Naturvårdsverket tillstyrker lagförslaget att som särskilda skäl får inte åberopas kapacitetsbrist som kan åtgärdas med andra samhällsekonomiskt motiverade åtgärder än utbyggnad av nätet. Lagförslaget bedöms kunna bidra till att frigöra kapacitet i befintliga nätet genom nyttjandet av andra åtgärder än utbyggnad av elnätet.

Naturvårdsverket gör ingen bedömning av rekommendationen att nätföretagens köhantering bör utvecklas inom ramen för det nuvarande regelverket. De anslutningar som ryms inom befintlig kapacitet ska anslutas.

En mer kostnadseffektiv driftsäkerhet

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget att regeringen bör ge Svenska kraftnät ett uppdrag att utvärdera och utveckla arbetet med nätplanering, driftplanering och den dagliga driften med syftet att frigöra mer överföringskapacitet till marknaden samt möjliggöra nyanslutningar. Förslaget kan bidra till ett mer effektivt nyttjande av elnätet genom bättre planering.

Naturvårdsverket gör ingen bedömning av lagförslaget om utökad föreskriftsrätt för Energimarknadsinspektionen avseende undantag från funktionskravet i ellagen om att ett avbrott inte får överstiga 24 timmar.

Effektiv prissättning för att motverka luftbokningar i nätet

Naturvårdsverket gör ingen bedömning av att Energimarknadsinspektionen föreslås fortsätta att analysera och utvärdera om villkorade nyttjandeavtal för att hantera kapacitetsbrist i elnäten utgör en tariff eller köp av flexibilitetstjänst.

Synpunkter på konsekvensbedömning i Ei R2020:06:

Vad gäller redovisningen av förslagens miljömässiga konsekvenser (avsnitt 11.8) saknas beaktande av andra miljöeffekter än just klimat. Både nätutbyggnad och dess alternativ, som exempelvis energilagring, har miljöpåverkan, t.ex. på miljömålet Ett rikt växt- och djurliv, som bör belysas. Vidare skiljer sig olika former av förnybar produktion med avseende på deras miljöpåverkan utöver climateffekter. Till exempel innebär förbränning av biobränslen större påverkan på luftkvalitet än sol- och vindkraft. Förslagen som presenteras i rapporten kan ha betydelse för vilken typ av förnybar produktion som uppmuntras och därför är det även här relevant med en bredare analys av miljöeffekterna.

I konsekvensbedömningen av lagförslaget om förtydligad anslutningsplikt vid kapacitetsbrists ekonomiska konsekvenser för nätkunder (s. 162) finns en otydlig formulering. Energimarknadsinspektionen argumenterar för att den förväntade utökade anslutningen av vindkraftverk till följd av förslaget innebär en nettoförlust för samhället när hänsyn tas till ”de kostnader som kraftslaget har”. Det är här inte tydligt vilka kostnader som avses. Det är inte heller tydligt varför man väljer att utgå från ett scenario med låga bränslekostnader i denna analys.

Förslag i promemoria Ei PM2020:01

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget att för att på sikt uppnå kostnadseffektivitet införa ett effektiviseringskrav som tillämpas på de totala kostnaderna.

Naturvårdsverket delar bedömningen att förslaget ger incitament att nyttja andra lösningar (t.ex. flexibilitetstjänster) än utbyggnad av elnätet när sådana lösningar är mer kostnadseffektiva på sikt.

Naturvårdsverket anser dock att bedömningen av förslagets miljömässiga konsekvenser är tunn och otydlig. I avsnitt 6.6 anges följande: ”På längre sikt kan nätföretagens ändrade beteendemönster därför ge en miljömässig vinst för samhället, då företagen i högre grad väljer smarta elnätslösningar framför traditionella nätanläggningar.” Varken miljöpåverkan av elnätsutbyggnad eller av alternativa lösningar för att säkra kapacitet beskrivs.

Beslut om denna skrivelse har fattats av generaldirektör Björn Risinger.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningschefen Maria Ohlman, föredragande, enhetschef Gunilla Sallhed samt handläggarna Johan Stensson, Nora Smedby och Anders Hallberg.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Björn Risinger

Maria Ohlman

Kopia till:
fredrik.norlund@regeringskansliet.se
m.registrator@regeringskansliet.se